

ע"פ 19762/08/16 - משה בן חנניה בוהדנה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

ע"פ 19762-08-16 בוהדנה נ' מדינת ישראל

03 ינואר 2017

כבוד ס. הנשיא השופטת אסתר הלמן, אב"ד

כבוד השופטת יפעת שיטרית

כבוד השופט סאאב דבור

המערער

משה בן חנניה בוהדנה

נגד

המשיבה

מדינת ישראל

ערעור על פסק דינו של בית המשפט השלום בקריית שמונה (כב' השופטת ר. שפילברג כהן), בתיק 11384-09-14

נוכחים:

בשם המערער עו"ד יורם ביטון.

בשם המשיבה עו"ד אורית קורין.

המערער בעצמו.

פסק דין

עמוד 1

סאב דבור, שופט:

הערעור:

1. בפנינו ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בקרית שמונה (כב' השופטת רות שפילברג כהן) בת"פ 11384-09-14. הערעור מופנה, הן כנגד הכרעת הדין אשר ניתנה ביום 18.10.15 והן כנגד גזר הדין מיום 05.06.16.

2. בהכרעת דין מנומקת מיום 18.10.15, הורשע המערער בכל העבירות כפי שאלו יוחסו לו בכתב האישום, ואלה הן: **תקיפת עובד ציבור**, עבירה לפי סעיף 382א(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"); **תקיפה הגורמת חבלה של ממש**, עבירה לפי סעיף 380 לחוק העונשין וכן **איומים**, עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין. כאמור, לאחר שהמערער הורשע בדין, ביום 05.06.16 נגזר דינו.

עובדות כתב האישום:

3. על פי עובדות כתב האישום, האירוע מושא ההליך כאן התרחש ביום 30/10/13. אותה עת, המתלוננים, ר ד (להלן: "ר") וש ד (להלן: "ש") - שימשו כפקחים ברשות שמורות הטבע, בשמורת תל-דן.

4. כפי המתואר, אותו יום, סמוך לשעה 11:40, הבחין הפקח ש במערער, דג בתוך המים בנחל דן; ש ביקש מהמערער לצאת מהמים ולשחרר את הדגים. למשמע דבריו של ש, המערער יצא מהנחל ועבר לגדה השנייה.

5. הפקח ש דיווח לפקח ר. לאחר מכן, ר הגיע למקום בו ישב אותה עת המערער ואמר לו, כי הוא נמצא בתוך שטח של שמורת טבע. או אז, תקף המערער את הפקח ר, באמצעות חכה שהחזיק בידו, על כתפו ועל גבו.

6. בהבחינו במתרחש על הגדה הנגדית, נכנס הפקח ש למים, חצה את הנחל לעבר הגדה השנייה, הגיע סמוך למערער, ואז היכה המערער באמצעות החכה שבידו אף את הפקח ש. בתגובה לכך, ריסס ש את המערער בגז פלפל, ואז שניהם יחדיו נפלו למים.

7. כתוצאה מתקיפתו על ידי המערער, נגרמו לפקח ר סימני חבלה עם שפשופים בכתף שמאל, בגב מצד שמאל, וכאבים במותן.

8. במקום הוזעקה המשטרה, ובהמשך, כשהמערער עמד ליד הפקח ר, הוא איים עליו באומרו: "יש לך מזל שנשאר בחיים, אנחנו עוד ניפגש וזה ייגמר אחרת".

מהלך הדיון בבית המשפט קמא

הכרעת הדין

9. המערער הכחיש, במסגרת ההליכים בבית המשפט קמא, את ביצוען של העבירות אשר יוחסו לו בכתב האישום. על רקע זה, בין הצדדים ניטשה מחלוקת באשר למסד העובדתי, כאשר כל צד החזיק באמתחתו תיאור עובדתי שונה באשר להתרחשות מושא כתב האישום.

על פי גרסת המערער, ענין לנו בתלונה בדויה ומגמתית של הפקחים. לדידו, הוא אכן דג בנחל דן ביום האירוע, והפקח ש אכן הגיע וביקש ממנו לחדול ממעשיו. יתרה מזו, אין מחלוקת בדבר היותם של שני הפקחים - עובדי ציבור. אולם, מכאן והלאה, הגרסאות מתפצלות.

לדברי המערער, הוא שעה לבקשתו של הפקח ש, יצא את הנחל לעבר הגדה הקרובה יותר למקום חניית רכבו, על מנת לעזוב את המקום. בעודו מתכוון, על שפת הנחל, לעזוב, הבחין המערער באדם שנופל, עם הגיעו אליו, משביל תלול במדרון שמעליו. כיום, ברי לכולם, כי אותו אדם שנפל, הוא הפקח ר.

לטענת המערער, הפקח ר, מעד בירידה התלולה, נפל ונחבל. הוא אף צעק כתוצאה מהנפילה, ומיד קם ועזב את המקום מבלי ששוחח עם המערער.

מיד לאחר מכן, ש, אשר הגיע מכיוון הגדה השנייה, הפתיע את המערער, ומיד ריסס אותו בגז פלפל.

בהמשך, המערער וש עלו יחדיו במעלה השביל, שם פגשו את הפקח ר, פקח נוסף וכן את אנשי המשטרה שהגיעו למקום.

המערער הכחיש, כי השמיע באזני הפקח ר איום כלשהו בשלב זה. הוא הוסיף וטען, כי אמר לפקח ש, בהיותם לבדם, כי יתלונן עליו על כך שתקף אותו תוך שימוש בגז פלפל.

10. לאחר שבחן את מכלול הראיות, את טיעוני הצדדים והתרשם באופן בלתי אמצעי וישיר מהעדים, כפי שהעידו בפניו, הגיע בית המשפט קמא לכלל מסקנה, כי המשיבה הוכיחה מעבר לכל ספק סביר את עובדות כתב האישום. כן, בית המשפט קמא דחה את גרסת המערער וזאת לאחר שקבע, כי גרסה זו אינה אמינה עליו ומשכך לא מצא מקום לאמצה ו/או להעדיפה על גרסתם האמינה של עדי התביעה.

בית המשפט קמא קבע, כי עדותו של ר נמצאה מהימנה והגיונית, ונתן בה אמון מלא. לא זו אף זו, תיאוריו של העד ר שזורים היטב בשלל הראיות האחרות. כן, בית המשפט קמא לא מצא מניע ו/או הגיון באשר לטענה כפי שהועלתה על-ידי המערער, לפיה - הפקח ר בדה את האירוע.

כך הדבר גם ביחס לעדותו של ש, אותה מצא בית המשפט קמא כאמינה ומהימנה. עדות זו, דרה תחת קורת גג אחת עם יתר הראיות הקיימות בתיק. בהינתן הרושם החיובי, כפי שצץ מדבריו ומתיאוריו של ש, בית המשפט קמא מצא לנכון לבכרם על פני גרסתו הרעועה של המערער.

מנגד, כפי קביעתו של בית המשפט קמא, עדותו של המערער, לא הותירה רושם חיובי ומשך גרסתו באשר לתיאור האירוע מושא כתב האישום, נדחתה.

על רקע כל אלה, הורשע המערער בעבירות, כפי שיוחסו לו בכתב האישום.

גזר הדין

11. טרם שלב הטיעונים לעונש, התקבל בעניינו של המערער תסקיר מאת שירות המבחן אשר סקר בהרחבה את הרקע המשפחתי והתעסוקתי של המערער. בסופו של יום, נמנע שירות המבחן ממתן המלצה חיובית בעניינו של המערער שכן, הוא לא הביע נזקקות טיפולית. המערער, לא הודה בביצוע מעשי העבירה ולא לקח אחריות על מעשיו.

12. לאחר שבחן את הערכים החברתיים אשר נפגעו מביצוע העבירות המיוחסות למערער ומידת הפגיעה בהם, ולאחר שבחן את מדיניות הענישה הנוהגת, לצד הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הגיע בית המשפט קמא לכלל מסקנה, כי מתחם העונש ההולם, נע בין מאסר על תנאי לבין 8 חודשי מאסר בפועל.

בבחינת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, נלקחו בחשבון שלל שיקולים ובכללם; גילו של המערער (כבן 52), הפגיעה של העונש במערער ובמשפחתו וזאת על רקע מצבו הסוציו-אקונומי הקשה לצד החשש, כי יפוטל מעבודתו ככל ויאלץ להיעדר מהעבודה לזמן ממושך. כן, בית המשפט קמא לא פסח על מצבו הבריאותי של המערער הסובל ממחלת כליות-כרונית שאינה ניתנת לריפוי. לצד זאת, בית המשפט קמא ייחס משקל גם לעברו הפלילי (שאינו מכביד במיוחד) של המערער ולעובדה, כי הוא לא נטל אחריות על מעשיו ולא הביע חרטה; מכאן, שירות המבחן לא המליץ על מתווה טיפולי כלשהו.

בהתחשב באלה, מצא בית המשפט קמא להשית על המערער עונשים אלה:

1. 5 חודשי מאסר אשר ירוצו בדרך של עבודות שירות;
2. 5 חודשי מאסר על תנאי, לתקופה של 3 שנים על כל אחת מן העבירות בהן הורשע.
3. פיצוי בסך 2,000 ₪ לטובת המתלונן וסך של 1,000 ₪ למתלונן ש.
4. חתימה על התחייבות על סך 2,000 ₪, להימנע במשך שנתיים מלעבור על אחת מן העבירות בהן הורשע.

תמצית טענות המערער

הטענות נגד הכרעת הדין

13. לטענת המערער, בית המשפט קמא הרשיעו בעבירות על סמך תשתית ראייתית דלה שאינה מבססת את אשמתו, במידה הנחוצה במשפט פלילי, קרי - מעבר לספק סביר. בית המשפט קמא שגה פעמיים, הן בקביעת העובדות, על רקע הראיות כפי שהונחו על שולחנו והן בהסקת המסקנות מן העובדות הנ"ל.
14. בית המשפט קמא קבע ממצאי עובדה על סמך עדות יחידה (של כל אחד משני המתלוננים) וזאת על אף היותה רצופת סתירות ואינה דרה בכפיפה אחת עם יתר הראיות. יתר על כן, ענין לנו בעדים (שני המתלוננים) בעלי-עניין, שכן, הם בעלי אינטרס מובהק להביא להרשעת המערער וזאת על רקע דבריו של זה האחרון בפניהם, כי יגיש נגדם תלונה באשר לתקיפתו על ידם. בהקשר זה, ההגנה הדגישה, כי מכשיר הטלפון הנייד שהיה ברשות המערער נפל למי הנחל; ומכאן, המתלוננים הקדימו אותו ופנו למשטרה לפני שהוא יעשה כן ובכך התאפשר להם לתאם גרסה שקרית באשר לאפשרות הפללתו.
15. בית המשפט קמא שגה גם עת קבע ממצאי-עובדה על ידי מתן עדיפות לראיות מסויימות, תוך התעלמות מראיות אחרות; כל זאת מבלי לייחס משקל נכון וראוי למחדליהם של המתלוננים, ואף מבלי לנמק ו/או להסביר מדוע הוא בחר לעשות כן. כאן המקום לציין, כי, טענת המערער לפיה - הפקח מעד, החליק ונחבל עת ירד במדרון התלול הממוקם בסמוך לגדת הנחל הסבוך ומכאן החבלות שעל גופו אינן תולדה של אקט תקיפה כלשהו, לא נבדקה כלל.
16. שגה בית המשפט קמא שעה שמצא, כי התקיים במערער היסוד הנפשי המיוחד הדרוש לצורך הרשעה בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, שכן ממקבץ הראיות עולה, כי המערער לא התכוון לפגוע במתלונן. יתרה מזו, ברור, כי המערער לא גרם לחבלות ממשיות כלשהן. כן, שגה בית המשפט קמא בהרשיעו את המערער בביצוע מעשה עבירה של איומים כשאין בנמצא ולו בדל של ראיה המלמד על ביצוע מעשה שכזה.

17. המערער תיאר את החוליות השונות של שרשרת ההתרחשויות, בנוגע לאירוע מושא כתב האישום, דרך המשקפיים שלו, תוך שהוא מפנה לראיות המשיבה ולראיות כפי שהובאו מטעמו. לגישת המערער, יש להעדיף את גרסתו שלו על-פני פרשת התביעה שהייתה רעועה ורצופת שקרים במידה כזו שלא ניתן לבסס הרשעה על פיה.

18. ועוד; גרסת המערער, כפי שמשקפת, הן בחקירתו במשטרה והן בעדותו בבית המשפט, הינה גרסה אמינה, הגיונית, סדורה ומשתלבת היטב עם שלל הממצאים כפי שהוכחו בפני בית-המשפט (תמונות וסרטים ודו"חות רפואיים). משכך, בהינתן מארג ראיתי שכזה, עולה, כי המדובר בתלונות כזב של המתלוננים.

לצד זאת, נפלו פגמים מהותיים באופן ניהול החקירה על ידי המשטרה כאשר לא נחקרו עדים רלבנטיים ומהותיים. כן, המתלוננים לא נשאלו שאלות מתבקשות לאור הכחשתו המפורשת והמוחלטת של המערער.

הטענות לעניין גזר הדין

19. לאור נסיבותיו האישיות, כמו גם העובדה שהמתלוננים הם אלה שפגעו במערער באופן משמעותי, מן הדין להקל בעונשו של המערער.

20. במידה וטענת המערער תתקבל בנוגע להכרעת הדין, ולו רק ביחס לעבירת האיומים, הרי שיש בכך כדי להשפיע על גזר הדין ולהצדיק הקלה בעונש.

21. עסקינן באירוע המצוי, מבחינת חומרתו, ברף התחתון של מעשי-אלימות. יתר על כן, מעשיו של המערער לא גרמו לנזק ממשי ו/או לחבלות חמורות.

22. המערער הוא זה שנפגע כתוצאה מההתרחשות מושא כתב האישום שכן, במהלך האירוע הוא הותקף על-ידי שימוש שנעשה בגז פלפל שהותז ישירות לפנים ולעיניים, אף מטווח קצר; כל זאת, מבלי לבדוק אפשרות של נקיטה באמצעי מעצר פחות דרסטיים וחלופיים, כגון, שימוש באזיקים.

23. מעשה התקיפה לא היה מתוכנן, הוא התרחש באופן ספונטני בעקבות התנהלותם הפסולה של המתלוננים.

24. באשר לקביעת העונש הראוי בתוך המתחם; מצבו הנפשי והרפואי של המערער (שכן, הוא סובל מבעיית כליות חמורה) מצדיק הטלת עונש ברף התחתון של המתחם.

- 25.** אף על-פי גישת המשיבה עצמה, מעשיו של המערער אינם מאופיינים במידה, כזו או אחרת, של אכזריות או התעללות. אודות כך ניתן ללמוד מתוצאות מעשה התקיפה כפי המתואר בעובדות כתב האישום ואף מתיאור אמצעי התקיפה - חכה באורך של כ 60 ס"מ העשויה מפלסטיק אלסטי.
- 26.** עסקין באירוע אחד שממנו צמחו שלוש עבירות. מכאן, יש לקבוע מתחם-עונש אחד ביחס לכל האירוע.
- 27.** באשר לנסיבות אשר הביאו את המערער לבצע את העבירה; המערער דבק בגרסתו, ועומד על חפותו. לדידו, האירוע התרחש כפי הסבריו הוא, וזאת בניגוד מוחלט לגרסתם של המתלוננים. כן, המערער הפנה לאמור בתסקיר שרות המבחן באשר לנסיבות חייו והיותו שריו במצב סוציאקונומי קשה במיוחד.
- 28.** המערער שריו בחובות כבדים; מכאן, ייצוגו המשפטי בהליך זה נעשה במסגרת תכנית שכר מצווה מטעם לשכת עורכי הדין. כיום, המערער משלם את חובותיו בתיקי ההוצאה לפועל בהתאם להסדר תשלומים שקיים בעניינו. מלבד זאת, הוא משלם דמי מזונות.
- 29.** המערער, מתגורר בעיר קריית שמונה. השארת העונש על כנו יכולה לפגוע קשות במערער ובפרנסתו. בשים לב לגיל המערער, הרי, במידה והעונש יעמוד על כנו, יביא הדבר לפיטוריו מעבודתו; דבר שיקשה עליו, עד מאד, להשתלב חזרה בשוק העבודה הדליל הקיים באזור הצפון. בהקשר זה, צורף מכתב מאת מעסיקו של המערער בו צוין, כי העובד, קרי -המערער, לא יוכל להיעדר מעבודתו לתקופה ממושכת ורצופה העולה על 14 יום.
- 30.** עברו הפלילי של המערער וכן חלופ הזמן מרגע ביצוע העבירה ועד ליום מתן גזר הדין (מעל שנתיים) הינם שיקולים שמטים את הכף לטובת המערער.
- 31.** לא זו אף זו, התנהגותו החיובית של המערער ותרומתו לחברה, הינם שיקולים נוספים שיש לקחתם בחשבון. בהקשר זה, הונח על שולחנו של בית משפט קמא, מכתב מטעם כבוד הרב ציפורי המעיד על פועלו ההתנדבותי של המערער.
- 32.** עוד, טען המערער לקיומם של מחדלי חקירה אשר פגעו בהגנתו; לדידו, לא בוצע שחזור בזירת האירוע עם מי מהמתלוננים. דווקא שחזור שכזה היה בכוחו לאשש ולחזק חלק מטענותיו של המערער הן ביחס לתוואי השטח והן באשר לטענות אחרות רלוונטיות.
- הוסף לכך, המשטרה לא חקרה עדים רלוונטיים כמו; הפקח השלישי, שלטענת המערער, התלווה לפקח ש בשלב בו שהה על הגדה המערבית של הנחל. כך גם הדבר באשר לפקחים נוספים שהגיעו לגדה המזרחית ופגשו שם את השוטרים; אלה כלל לא נחקרו.

33. במסגרת הדיון בפנינו, חזר המערער על שלל טיעוניו, כפי שצוינו בגוף הודעת הערעור .

טענות המשיבה

34. המשיבה ביקשה לדחות את הערעור על שני חלקיו. לדידה, בית המשפט קמא ביסס את הכרעת הדין על גרסתם האמינה של הפקחים-המתלוננים. יתר על כן, גרסתו של המערער התאפיינה בחוסר אמינות ובסתירות רבות המהולות בחוסר היגיון. מכאן, ועל רקע הכלל לפיו, בית המשפט דכאן יתערב בממצאי מהימנות רק במקרים חריגים, אין מקרה זה נופל בגדר אותם מקרים המצדיקים התערבות שכזו. ענין לנו בהכרעת דין מפורטת ומנומקת ואין מקום להתערב בה.

באשר לגזר הדין, עונשו של המערער אינו חמור. מדובר בעבירות שעניינן; תקיפת עובד ציבור ואיומים. המערער הכחיש את ביצוע המעשים המיוחסים לו ואינו נוטל אחריות עליהם. משכך, העונש שנגזר עליו הינו סביר ומאוזן.

דיון והכרעה

35. אין מנוס מלחזור ולהדגיש את הכלל לפיו, רק במקרים חריגים, תטה ערכאת הערעור להתערב בממצאים עובדתיים ובממצאי מהימנות שנקבעו על ידי הערכאה המבררת. ראה לדוגמה ע"פ 5019/09 **דביר חליווה נ' מדינת ישראל** (20.08.13), סעיף 28 שם:

"הלכה ידועה היא כי הביקורת של בית משפט שלערעור על ממצאים עובדתיים וממצאי מהימנות שנקבעו על ידי הערכאה המבררת על סמך התרשמות בלתי-אמצעית מעדים שהעידו בפניה - היא מצומצמת ביותר. הלכה זו נקבעה עוד מימים-ימימה (ראו: ע"פ 20/49 האדי נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד ג 13 (1949)) הגיונו של כלל זה נטוע, בין היתר, בעובדה שבית המשפט השומע בצורה בלתי-אמצעית את העדים ונחשף לראיות במהלך בירור התיק - הוא, ככלל, ערכאה עדיפה לקביעת הממצאים העובדתיים (ראו: ע"פ 9352/99 יומטוביאן נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(4) 532 (2000))."

וכפי שנקבע בע"פ 8902/11 **חזיזה נ' מדינת ישראל** (15.11.2012) (להלן: עניין חזיזה):

"ההלכה הפסוקה היא ברורה ומושרשת ולפיה על ערכאת הערעור למעט להתערב

בקביעות עובדה ובמצאי מהימנות של הערכאה הדיונית, שהרי בידי הערכאה הדיונית הופקדה מלאכת ההתרשמות מהנאשם, מהמתלונן ומיתר העדים, משפת גופם ומהתנהגותם של העדים כמו גם מאופן מסירת דבריהם. להתרשמותה הישירה של הערכאה הדיונית, הרואה והשומעת את העדים, יתרון מובן מאליו על פני התרשמותה העקיפה של ערכאת הערעור. נוכח העדיפות הברורה שיש לערכאה הדיונית בקביעת ממצאי עובדה ומהימנות, נקבע הכלל שלפיו ערכאת הערעור לא תתערב בנקל בממצאי עובדה ומהימנות שקבעה הערכאה הדיונית, בעיקר מקום שבו העובדות נקבעו על יסוד התרשמות ישירה מן העדים. יכולתה של הערכאה הדיונית לתור באופן ישיר אחר אותות האמת שנתגלו בעדויות ולהסיק מהם מסקנות בעניינים של מהימנות, מצדיקה כי בית המשפט שלערעור ימשוך ידו מהתערבות בממצאיה, למעט במקרים חריגים".

יחד עם זאת, יתכנו, כמובן, מצבים שבהם ערכאת הערעור תתרשם, כי בכל זאת יש מקום לסטות מכלל אי-ההתערבות בממצאים העובדתיים, שאותם קבעה הערכאה המבררת. במסגרת ע"פ 10100/07 **מדינת ישראל נ' שחאדה** (24.03.2010) התייחס בית המשפט למצבים אלה, וכלשוננו:

"עם זאת, הכלל האמור איננו כלל בל יעבור, ובמשך השנים נדונו לא פעם הנימוקים העשויים להצדיק התערבות כזו (ואין המדובר ברשימה סגורה). כך נקבע, למשל, כי יש מקום לביקורת של ערכאת הערעור על ממצאים שבעובדה שנקבעו בערכאה המבררת, כאשר אלו מתבססים על שיקולים של הגיון, או סבירות העדות ביחס למכלול הראיות; כאשר ההתערבות היא במסקנות שהסיקה הערכאה הדיונית מן הממצאים העובדתיים שנקבעו, להבדיל מקביעת הממצאים העובדתיים עצמם; וכאשר נמצא - במקרים יוצאי דופן - כי ישנן סתירות בעדות היורדות לשורש העניין, אשר הערכאה הדיונית לא נתנה דעתה להן, או כאשר מתגלה טעות מהותית בהערכת המהימנות...."

36. דומני, כי הכרעת דינו של בית המשפט קמא הינה, מבוססת, מפורטת ומנומקת היטב. מסקנותיו של בית המשפט קמא באו על רקע התרשמותו הישירה מהעדים כפי שהעידו בפניו. התמהיל הנוצר בין התיאור העובדתי של האירוע, כפי שנגלה לנגד עיניהם של עדי התביעה, לבין מידת האמינות המוסקת מהעדים הנ"ל, ביסס מסד עובדתי פורה ומוצק שהיה בו די כדי להוכיח את אשמתו של המערער, במידה הנחוצה במשפט פלילי.

37. כאמור, בית המשפט קמא מצא ליתן אמון מלא בעדויות של עדי המשיבה, וזאת בניגוד להתרשמות השלילית מעדותו של המערער. בהקשר זה, מצא בית המשפט קמא תימוכין לגרסה של המתלוננים.

38. כאן המקום לציין שוב, כי גרסתו של המערער נדחתה כליל על ידי בית המשפט קמא. שלל טענותיו של המערער הועלו בפני בית המשפט קמא, נבחנו באופן מעמיק, נידונו ובסופו של יום, נדחו כולן. גרסתו הרעועה והבודדת של המערער לא זכתה לתימוכין אף לא בהיגיון הדברים ו/או בלוחות זמנים.

39. ניכר, כי גרסת המערער עומדת בסתירה לגרסת המתלוננים. הגרסאות הנ"ל חלוקות בשלוש נקודות עיקריות:

האחת: נוגעת לפקח ר ולנסיבות הגעתו לזירה, כאשר, מחד, המערער טוען, כי ר נפל, התדרדר במורד מתוך שביל תלול, קם ועזב את המקום מבלי לשוחח עם המערער. כן, תוך כדי נפילתו, הוא צעק. מאידך, לטענת המתלוננים, ר הגיע למקום לאחר שש הזעיק אותו. ר ביקש מהמערער לחדול ממעשיו, או אז, המערער היכה אותו באמצעות החכה הן באזור הכתף והן בגב תחתון. נוכח מעשה התקיפה, ר עזב את המקום והזעיק משטרה. בהמשך, הוא פנה לקבלת טיפול רפואי.

השנייה: מחד, על-פי גרסתו של ש; זה האחרון שמע צעקה, ראה שהמערער תוקף את ר; או אז, הוא רץ לכיוונו של ר. מאידך, לטענת המערער, הוא שעה להוראותיו של ש, ישב בצד על מנת להכין את הציוד ולעזוב את המקום. או אז, הפתיע אותו ש אשר הגיע אליו מהגדה השנייה ומיד ריסס אותו בגז פלפל.

השלישית: נוגעת לשאלת דברי האיום אותם השמיע המערער באוזניו של ר. בניגוד לגרסה של המתלונן ש ואשר לפיה - המערער איים עליו, לטענת המערער, הוא אמר לפקח ש, בהיותם לבדם, כי יתלונן עליו על כך שש תקפו וריסס אותו בגז פלפל; מכאן, המערער המשיך והעלה סברה ואשר לפיה - המתלוננים חברו יחדיו כדי להפליל את המערער ולהגיש נגדו תלונת שווא. כאמור, לאורך כל קו ההגנה, החזיק המערער באמתחתו טענה לפיה - המתלוננים בדו את גרסתם בשל חשש מפני תלונה של המערער נגדם.

40. עיננו הרואות, בסופו של יום, בית המשפט קמא, מצא לנכון לאמץ אל חיקו את גרסתם של המתלוננים. בפני בית המשפט קמא הונחה תשתית ראייתית מוצקה ואשר לפיה - הפקח ר הינו פקח מנוסה העובד מזה כעשר שנים באזור המוכר לו היטב ואף ביכולתו לתפקד בתנאי שטח קשים (ראה עמ' 11 לפרוטוקול הדיון, שורה 1 - 2). בהמשך עדותו, כך מסר ר:

"אמרתי שזה מעבר לבעלי חיים, אני מסכים שהוא קשה, חלק, אבל אני עובר אותו הרבה, ובמשך השנים עברתי אותו מאות פעמים, כדי לטפל בדברים שונים, או חילוצים או דייגים. בשביל להגיע למפגש עם הדייג לקח לי מקסימום חמש דקות, וזה בלי נפילות."
(שם, עמ' 12 שורות 21 - 23).

גם המערער עצמו אישר, כי הוא עצמו הגיע לנחל באותו מסלול תלול וכי, אין דרך אחרת מלבד הדרך הנ"ל ממנה ניתן להגיע למקום. (עמ' 10 לפרוטוקול שורות 20 - 21).

התיעוד הרפואי אשר צורף לתיק בית המשפט קמא יחד עם עדותו של הרופא אשר טיפל בר, מלמדים על חבלות שנגרמו לו, כתוצאה ממעשה התקיפה.

התרשמותו הישירה של בית המשפט קמא מהעדים, העדר מניע מצד ר להעליל על המערער, דחיית הגרסה הרעועה אותה הציג המערער באשר לנפילתו של ר במורד המסלול התלול; כל אלה יחדיו הובילו את בית המשפט קמא למסקנה לפיה - עובדות כתב האישום הוכחו מעל לכל ספק סביר. למותר לציין, כי מסקנותיו של בית המשפט קמא נסמכות על קרקע איתנה ואין כל מקום להתערב בהן.

41. יתר על כן, גם עדותו של המתלונן ש נמצאה אמינה על בית המשפט קמא אשר מצא לבכר אותה על פני גרסתו של המערער. למשמע צעקה בצדו השני של הנחל, ש שינה את מיקומו; או אז, הוא הצליח להבחין במערער עת הכה את ר. כך העיד ש בבית המשפט קמא:

"ת: אני קודם שמעתי צעקה, הגעתי והצצתי לצד השני, ואז ראיתי אותו

מכה אותו.

ש.

ת: זה המרחק מהמיל לנקודה אליה הסתכלתי זה לקח לי ממש

שניות, זה כמה צעדים."

(שם, עמ' 22 לפרוטוקול, שורות 23 - 28).

בית המשפט קמא היה ער לכל הטענות כפי שהועלו בפניו ובכללן, אפשרות שמיעת צעקה במקום (כפי טענת ש) נוכח הרעש של זרימת המים. כן, בית המשפט קמא לא התעלם מהצילומים אשר הוגשו המצביעים על שדה הראיה ממקום עמידתו של ש ועל יכולתו של זה האחרון לצפות במתרחש על הגדה השנייה, מקום עמידתו של ר. לאחר שבחן את שלל הטענות הנ"ל, בית המשפט קמא, הגיע לכלל מסקנה, כי דינן של טענות המערער להידחות.

גם כאן, התרשמותו של בית המשפט קמא, לצד היגיון הדברים והעדר כל מניע באשר להפלת המערער, הובילו להעדפת גרסתו של ש על פני גרסתו של המערער. יודגש, כי מסקנותיו של בית המשפט קמא, אף בהקשר זה, יונקות מתוך מעיין ראייתי צלול ומשכך אין כל הצדקה להתערב בהן.

42. באשר לדברי האיום אותם השמיע המערער באוזני ר; גם כאן, תמים דעים אני עם מסקנתו של בית המשפט קמא. ר עזב את זירת האירוע לאחר מעשה התקיפה, עלה מתוך מתווה הנחל והזעיק

משטרה; משזו הגיעה, הגדר שהייתה מוצבת במקום הפרידה בין ר לבין הניידת. סופו של דבר, ר נפגש עם השוטרים בפתח קיבוץ דן. בין לבין, הגיע המערער למקום ובשלב בו שהה המערער לבדו עם הפקח ר, השמיע המערער את דברי האיום באוזניו של ר. קרי, בזמן שעבר בין רגע הגעתה של המשטרה למקום, לבין שלב החבירה הסופית למשטרה בפתח קיבוץ דן, נכח המערער, בשלב כלשהו, לבדו עם ר ואיים עליו. בית המשפט קמא נתן אמון מלא בגרסתו של העד ר אף בהקשר זה. גם כאן, לא נפלה כל שגגה המצדיקה התערבות במסקנותיו של בית המשפט קמא.

בהקשר זה, מפנים אנו לעדותו של ר בבית המשפט קמא, שם, עם 16 שורות 30 - 31:

**"לשאלת בית המשפט, בפעם הראשונה שראיתי את הפקחים
מעבר לגדר כפי שתיארתי, הייתי לבד. חברתי למשטרה, אם אני
לא טועה רק בקיבוץ דן, ואז היו איתי עוד פקחים."**

43. צדק בית המשפט קמא גם בקבעו, כי הטענה בדבר מניע להפללת המערער ואשר קונן בלבם של המתלוננים (כפי גרסת המערער) אינה אפשרית אף מבחינה עובדתית. שעה שהוכח (ועל כך אין מחלוקת), כי בשלב בו ש הגיע למקום בו שהה המערער, ר כבר לא היה במקום, מאחר והוא כבר עזב כדי להזעיק את המשטרה, ושעה שהוכח כי ר מסר לשוטרים, עוד לפני שנפגש עם ש, כי דייג תקף אותו באמצעות חכה. הרי, שלא סביר, כי ר תיאם את גרסתו עם ש, שעה שהיה ללא טלפון או מכשיר קשר.

44. גם הטענה לפיה - המערער לא ידע, כי מדובר בפקחים, טענה שאף הועלתה במהלך הדיון בפנינו, אין לה מקום להישמע. בעדותו בפני בית המשפט קמא, אישר המערער, כי בתחילת האירועים, ש הזדהה בפניו עם תעודת פקח (ראה עדותו בעמ' 11 לפרוטוקול, שורות 1 - 3). כך גם מסר בהודעתו הראשונה -ת/4, כי ש הזדהה בפניו כפקח, הבהיר לו כי אסור לדוג במקום בו הוא דג, וביקש ממנו להפסיק. לטענת המערער הוא אף כיבד את הוראת הפקח. מתוך ת/4 עולה גם בבירור, כי בניגוד לטענת המערער בפנינו, הוא זיהה מיד כי ש שהגיע לאחר ששמע את הצעקה הוא אותו פקח שביקש ממנו לצאת קודם מן המים ולהפסיק לדוג.

גם בעדותו הראשית העיד ר כך:

**"... ירדתי לדייג עצמו, הוצאתי את התעודה, ניגשתי אליו
ואמרתי לו שאני פקח של רשות הטבע והגנים, עוד לא סיימתי את
המשפט, הוא דחף"
(עמ' 10, שורות 7 - 8).**

כאמור, עדות זו נמצאה אמינה על בית המשפט קמא.

צודק המערער בטענתו, כי נפלה טעות בהכרעת הדין, כאשר נקבע (בסעיף 9) כי ההגנה לא הגישה את

הודעתו של ר והדבר מלמד על כך שלא נפלו סתירות בין גרסאותיו, וזאת למרות שהודעתו של העד הוגשה וסומנה על ידי בית המשפט קמא כ-נ/3. יחד עם זאת, עיון בהודעה ובעדותו של ר מעלה כי אין סתירה בין הדברים שמסר, ודאי לא סתירה מהותית היורדת לשורשו של עניין, וכי גרסתו מתיישבת היטב גם עם התיעוד הרפואי שהוגש בעניינו, כמו גם עם גרסתו של ש, כך שאין בטעות זו כדי לשנות ממצאיו וקביעותיו של בית המשפט קמא.

45. מחדלי חקירה; גם טענה זו דינה להידחות. כפי שנקבע לא אחת בפסיקה, לא כל מחדל חקירה יוביל בהכרח לזיכוי. לדוגמה, בע"פ 8529/11 **אטקישייב נ' מדינת ישראל** (24.05.12), נקבע כך:

"אין לומר כי מחדלי חקירה בהכרח יובילו לזיכוי של הנאשם. כך, למשל, לא כל הימנעות מחקירה לה טוענת הסניגוריה הינה 'מחדל חקירה' ולא כל מחדל חקירה גורם בהכרח ל'נזק ראייתי'. לא כל נזק ראייתי ולא כל מחדל בחקירה מובילים לזיכוי. נפקותו של המחדל תלויה בנסיבות המקרה הקונקרטי, ובפרט בשאלה, האם עסקינן במחדל כה חמור, עד כי יש חשש שמא קופחה הגנתו של המערער בעניינו באופן שיתקשה להתמודד עם חומר הראיות המפליל אותו או להוכיח את גרסתו שלו. על פי אמת מידה זו, על בית המשפט להכריע מה משקל יש לתת למחדל, לא רק כשהוא עומד לעצמו, אלא גם בראיית מכלול הראיות"

ראה גם:

"הלכה היא כי מחדלי חקירה אין בהם כשלעצמם כדי להביא לזיכוי של נאשם, אם חרף מחדלי החקירה הונחה תשתית ראייתית מספקת להוכחת אשמתו בעבירות שיוחסו לו יש לבחון בעת בדיקה של טענה בדבר מחדלי חקירה את השאלה האם המחדלים הנטענים הם חמורים במידה המעוררת חשש שהגנת הנאשם קופחה כיוון שהתקשה להתמודד כראוי עם חומר הראיות העומד נגדו או להוכיח את גרסתו שלו. בדיקה זו נעשית תוך שקלול המחדלים הנטענים על רקע התשתית הראייתית שהונחה לפני בית המשפט"

- ע"פ 8902/11 **ניר ניסים חזיזה נ' מדינת ישראל** (15.11.12), פסקה 66.

46. המערער לא הצביע על מחדלי חקירה כאלה שיש בהם כדי לפגוע בהגנתו. בבחינת למעלה מן הצורך, יודגש, כי לדידי המערער, הוא מילא את החסר, פעל, אסף ראיות והביא צילומים המתעדים את זירת האירוע ועוד. אלה הוצגו בפני בית המשפט קמא ועדיין, לא היה בכוחם כדי לסייע בהגנת המערער. התיאורים של עדי התביעה היו אמינים על בית המשפט קמא אשר בצדק מצא לנכון להעדיף על פני צילום כלשהו אשר בכוחו לתעד רגע נתון המשקיף על מקום אחד, ממקום עמידה סטטי. כאמור, בית המשפט קמא היה ער לשלל הטענות כפי שהועלו על-ידי המערער, בחן אותן,

ולבסוף מצא לנכון לדחות כליל.

47. בהודעת הערעור נטען כי המתלוננים מסתירים את העובדה שבמקום נכח פקח שלישי, ממנו לא נגבתה הודעה. נוכחותו של פקח שלישי לא הוכחה ומתוך ת/4, הודעת המערער עולה כי אף הוא מתאר מעורבות של שני פקחים בלבד, כך שאין מקום לקבל את הטענה.

48. לפיכך, לו תתקבל עמדתו, יש לדחות את הערעור על הכרעת הדין.

הערעור ביחס לגזר הדין

49. המערער העלה טענה חלופית, כנגד גזר הדין וחומרת העונש כפי שהוטל עליו; נזכיר תחילה את ההלכה לפיה, התערבות ערכאת הערעור בעונש שהוטל שמורה למקרים בהם העונש חורג באופן ניכר מן הענישה הראויה. ראה לדוגמה ע"פ 9097/05 **מדינת ישראל נ' ורשילובסקי** (03.07.06). ראו גם ע"פ 2840/11 **יאסין נ' מדינת ישראל** (טרם פורסם, 14.6.12) וע"פ 8404/11 **רומן אסיאלוב נ' מדינת ישראל** (טרם פורסם, 12.6.12), במסגרתו נקבע, כי: **"ערכאת הערעור לא תתערב בגזר דין של ערכאה דיונית, למעט במקרים בהם נפלה בגזר הדין טעות מהותית הבולטת על פניה, או שעה שהעונש שנגזר חורג באופן קיצוני מרמת הענישה המקובלת בנסיבות דומות"**.

50. עיון בגזר דינו של בית המשפט קמא, מראה, כי גזר הדין ניתן על פי העקרונות שהותוו בתיקון 113 לחוק העונשין.

51. ניכר, כי אין בפיו של המערער טענה המופנית כנגד מתחם העונש כפי שזה נקבע, כי אם, טענתו נוגעת לעונש הראוי בתוך גדריו אותו מתחם. לדידו, נסיבותיו האישיות, כמו גם העובדה שהמתלוננים הם אלה שפגעו בו באופן משמעותי, בעוד להם לא נגרם נזק משמעותי כלשהו; כל אלה יחדיו, כך לדידי המערער, מצדיקים הקלה בעונש תוך העדפת השיקול השיקומי על פני שיקולים אחרים.

המערער ביקש ליחס משקל נכון לעברו הפלילי שאינו מכביד כלל, למצבו הרפואי והנפשי, למצבו הכלכלי ולפגיעה שתיגרם לו ולמשפחתו, על רקע החובות בהם הוא שרוי, במידה והעונש יישאר על כנו.

52. אין חולק, כי בעבירות חמורות עסקינן. שומה על בית המשפט לתרום את תרומתו למיגור התופעה של פגיעה בעובדי הציבור במהלך מילוי תפקידם. כפי שנקבע ברע"פ 5579/10 **דוד קריה נגד מדינת ישראל** (פסק דין מיום 2.8.2010):

"(...) יש להוקיע בחומרה רבה מעשים בהם אדם לוקח את החוק

עמוד 14

לידיו, לשם פגיעה והעלבה בעובדי ציבור במהלך מילוי תפקידם. מעשים אלו מערערים את המוסכמות הבסיסיות ביותר של החברה הדמוקרטית בה אנו חיים. חברה המכבדת את שלטון החוק ואת זכויותיו של הזולת לא תאפשר פגיעה והעלבה כה קשה של נציגי החוק, וכל פגיעה שכזו צריכה להיתקל בקיר ברזל של אפס סובלנות, על מנת לגדוע אלימות מסוג זה במהירות האפשרית. (...). הציבור נותן את מבטחו בעובדי הציבור ונציגי החוק, "וטובת הציבור מחייבת כי יובטח להם שיוכלו למלא את תפקידם ללא מורא וללא פחד ... מתוקפנים ומאיימים. לכן הכרח להטיל ענישה של ממש, גם למען ישמעו וייראו" (ע"פ 500/87 בורוכוב נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 8.3.1988)). בתקופה המתאפיינת בגלי אלימות פיזית ומילולית כלפי עובדי ציבור, שומה להגן על השירות הציבורי ועל עובדי הציבור מפני פגיעה (...). על כן בתי המשפט מחויבים להכביד את ידם ולתת עונשים מרתיעים (רע"פ 1860/07 נחמני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (14.6.2007)).

דומני, כי עובדי הציבור, במגוון התחומים, משולים הם למי שעושה, לילות כימים, כדי לשרת את המדינה ואת אזרחיה. מעשי אלימות, ובכללם מעשי תקיפה ואיומים, הפכו במקומותינו לרעה חולה אשר התפשטה לממדים חסרי תקדים. מכאן, חובה על בית המשפט לפעול למען מיגור תופעה זו ועקירתה מן השורש. דברים אלה תקפים שבעתיים, עת מדובר באלימות המופנית כלפי עובד ציבור שמתוקף תפקידו ניצב הוא, יום יום ושעה שעה, בחיכוך מתמיד, בפני סכנות ואתגרים לא קלים ולעתים אף מול פורעי חוק.

53. עיון בפסיקה, מצביע על קשת עונשים הנעה בין מאסר על תנאי לבין שמונה חודשי מאסר בפועל.

בע"פ (מחוזי; ירושלים) 23164-02-15 **עודד טור סיני נגד מדינת ישראל** (02.06.15), התקבל חלקית ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום לפיו, הורשע המערער בעבירה של תקיפת עובד ציבור לאחר שתקף פקחית חניה שעמדה לרשום לו דו"ח וגרם לה נזק גוף. מתחם העונש ההולם את העבירות אותן עבר הנאשם נקבע למאסר בפועל, לריצוי מאחורי סורג ובריח, לתקופה שנעה בין מספר חודשי מאסר ועד לשנתיים וכן פיצוי למתלוננת. המערער נידון לעונש בן 4 חודשי מאסר, מאסר מותנה ופיצוי בסך 25,000 ₪ למתלוננת. הערעור התקבל במובן זה שעונש המאסר בפועל הומר לעבודות שירות; כך נפסק במסגרת פסק הדין:

"תקיפת עובדי ציבור, ובעיקר עובדים החשופים לאלימות מטבע תפקידם, כגון פקחי חניה או שוטרים, מחייבת ענישה מחמירה

וממשית אשר תעביר מסר חד ומדויק, לפיו למעשים כגון אלה לא תבוא סובלנות כלשהי. על המשרת את הציבור לחוש בטוח בסביבות עבודתו ואין לאפשר מצב בו עובד ציבור יחשוש למלא תפקידו עקב תגובה אלימה אפשרית של מי שאינו מקבל על עצמו את סמכותו הנתונה לו מכוח הדין.

משכך, עונש מאסר בפועל, כפי שגזר בית משפט השלום על המערער, עקב מעשיו כמפורט לעיל, הנו עונש ראוי למי שנוקט אלימות כלפי פקח חנייה. יחד עם זאת ובאופן חריג, לאחר שנתנו דעתנו לגילו של המערער, אשר הוא כמעט כבן 70 שנים, לעובדה שהנו נעדר עבר פלילי, תפקד ומתפקד באורח נורמטיבי לחלוטין, ולכך שהמעשים בוצעו על ידו, ככל הנראה, בעידנא דריתחא, והיה בהם משום מעידה חד פעמית שאינה אופיינית לאורחות חייו כעולה מהנתונים שבאו לפנינו, ניתן להקל עמו, במידת מה, באופן שעונש המאסר שהוטל עליו ירוצה בעבודות שירות.

בע"פ 26891-05-13 **בלעיש נ' מדינת ישראל** (המוזכר לעיל); המערער הורשע בביצוע עבירה של תקיפת עובד ציבור ועבירות נלוות, ונדון למאסר בפועל למשך 5 חודשים. בית המשפט קבע, כי מתחם העונש הראוי לעבירה של תקיפת עובד ציבור הינו בין 3 חודשי מאסר בפועל לבין 15 חודשים. הערעור ביחס להכרעת הדין התקבל בחלקו כך שהמערער זוכה מעבירת איומים אחת שיוחסה לה. על אף זאת, העונש נותר על כנו ובית המשפט לא התערב.

בת"פ (כ"ס) 26318-01-13 **מדינת ישראל נ' אלבו** (01.01.14), הורשע הנאשם בביצוע שתי עבירות של תקיפת עובד ציבור ונדון ל- 5 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות. הנאשם תקף מורה בבית ספר על ידי כך שדחף אותו וסטר לו. בית המשפט קבע, כי מתחם העונש נע בין מספר חודשי מאסר שאפשר וירוצו בדרך של עבודות שירות לבין - 12 חודשי מאסר בפועל.

54. בית המשפט קמא, לקח במניין שיקוליו את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, והתייחס גם לתוכן של תסקיר שירות המבחן. יתרה מזו, עברו הפלילי של המערער וכן מצבו הכלכלי, מצבו הנפשי והבריאותי וכן נסיבותיו המשפחתיות והאישיות נלקחו בחשבון. בית המשפט קמא לא פסח על הנזק העלול להיגרם למערער ו/או לבני משפחתו. לצד כל אלה, ייחס בית המשפט קמא משקל גם לעובדה, כי המערער אינו לוקח אחריות על מעשיו ואינו מביע חרטה. מכאן, ברי, כי העונש אשר הוטל בסופו של הליך, הינו סביר ומאוזן ואין בו משום סטייה מרמת הענישה הנוהגת במידה המצדיקה התערבותו.

55. סוף דבר, הייתי מציע לחברותיי, לדחות את הערעור הן באשר להכרעת הדין והן באשר לגזר הדין.

אסתר הלמן, שופטת, סגנית נשיא, אב"ד:

מסכימה.

אסתר הלמן, שופטת,
ס. נשיא [אב"ד]

יפעת שטרית, שופטת:

מסכימה.

יפעת שטרית, שופטת

הוחלט, אפוא, פה אחד, לדחות את הערעור על כל היבטיו, כמפורט בפסק דינו של כב' השופט ס. דבור.

המערער יחל בריצוי עבודות השירות, בהתאם לחוות דעתו של הממונה, ביום **05/02/17**, או במועד מאוחר יותר שייקבע לו על ידי הממונה. במועד זה עליו להתייצב בפני המפקח הממונה בתחנת משטרת טבריה עד השעה **08.00**.

אנו מזכירים את המערער, כי עליו למלא אחר הוראות הממונה, וכי תנאי ההעסקה הינם קפדניים וכל חריגה מכללים אלו עלולה להביא להפסקת עבודות השירות.

הממונה יודיע עם התייצבותו של המערער לריצוי העבודות.

כל תנאי השחרור של המערער יבוטלו עם התייצבותו ואם הופקדו ערבויות, הן תוחזרנה לו בכפוף לכל מגבלה על פי כל דין.

ניתן והודע היום ה' טבת תשע"ז, **03/01/2017** במעמד הנוכחים.

אסתר הלמן, שופטת, ס. נשיא [אב"ד]	יפעת שטרית, שופטת	סאב דבור, שופט
-------------------------------------	-------------------	----------------

פסק הדין הושמע בהרכב השופטים:

אסתר הלמן, שופטת, ס. נשיא, [אב"ד]	יפעת שטרית, שופטת	א' אריאלי, שופטת
--------------------------------------	-------------------	------------------

הוקלד על ידי חנה טוריק